

Brüsszel, 2021. november 29.
(OR. en)

14485/21

EDUC 399
SOC 706
EMPL 529
DIGIT 177
ENV 939

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13616/21
Tárgy:	A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programról (2021–2030)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programról (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2021. november 29–30-i ülésén jóváhagyott.

**A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programról
(2021–2030)**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

MIVEL:

elengedhetetlen, hogy pozitívan készüljünk a jövőre, mégpedig a felnőttoktatási igényekből kiinduló intézkedések, valamint olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása révén, amelyek alkalmasak az inkluzív, fenntartható, társadalmilag igazságos és reziliensebb Európa megteremtéséhez szükséges ismeretek, készségek és kompetenciák közvetítésére. Az egyre összetettebb és gyakoribb átmenetek (különösen a digitális és zöld átállás), valamint a jelenlegi és jövőbeli kihívások (így például az éghajlatváltozás, a demográfiai, technológiai, egészségügyi és egyéb változások) kezelése során a felnőttoktatás az egész életen át tartó tanulás fontos elemeként hozzájárulhat gazdaságaink és társadalmaink megerősítéséhez és reziliensebbé tételéhez. Mindemellett biztosítani kell az ahhoz szükséges körülményeket, hogy az emberek az általuk meghozott döntések révén e változás aktív alakítóivá válhassanak;

EMLÉKEZTETVE ARRA, HOGY:

1. a tisztességes munkafeltételekről és a növekedésről szóló 2017. évi göteborgi szociális csúcstalálkozón az uniós vezetők közösen kihirdették a szociális jogok európai pillérét, amelynek első elve értelmében mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz, negyedik elve értelmében pedig ahhoz, hogy álláskereséshez, képzéshez és átképzéshez nyújtott támogatást vegyen igénybe, továbbá hogy szociális védelemben és képzésben részesüljön a pályamódosítás során;

2. az Európai Tanács a 2017. december 14-i következtetéseiben¹ kiemelte, hogy az oktatás a befogadó és összetartó társadalmak kialakítása, valamint versenyképességünk megőrzése szempontjából is alapvető jelentőséggel bír, amivel az oktatás és a képzés témája először került az európai politikai menetrend középpontjába;
3. a 2019–2024-es időszakra szóló uniós stratégiai menetrendben az EU vezetői megállapodtak arról, hogy fokozni fogják az emberek készségeibe és oktatásába irányuló beruházásokat;
4. a 2021. május 7-én Portóban megrendezett szociális csúcstalálkozón az uniós vezetők azzal a céllal gyűltek össze, hogy – az oktatásnak és a készségeknek kiemelt helyet biztosítva a politikai intézkedések körében – elmélyítsék a szociális jogok európai pillérének végrehajtását;
5. a 2021. júniusi európai tanácsi következtetésekből az uniós vezetők üdvözölték a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben meghatározott, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére irányuló uniós kiemelt célokat, ideértve azt az uniós szintű célkitűzést is, hogy 2030-ra a felnőttek legalább 60 %-a vegyen részt évente képzésben;
6. figyelembe kell venni az ezen állásfoglalás III. mellékletében szereplő, kapcsolódó háttérdokumentumokat;

---

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

TOVÁBBÁ NYUGTÁZVA A KÖVETKEZŐKET:

7. a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program, amelyet az Európai Unió Tanácsa 2011-ben fogadott el azzal a céllal, hogy a Tanács által az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keretben azonosított négy stratégiai célkitűzés megvalósítása érdekében folytassa, kiegészítse és megerősítse a felnőttkori tanulás terén végzett munkát;
8. a „Kompetenciafejlesztési pályák: Új lehetőségek felnőttek számára” című, 2016-os tanácsi ajánlás, amelyben a Tanács kiemelte a felnőttek, különösen az alacsonyan képzett, a munkanélküli és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok sajátos igényeit, akiknek nagyobb figyelemre és támogatásra van szükségük ahhoz, hogy alapkészségeiket fejleszteni tudják, és ezáltal előre tudjanak lépni;
9. az „*Achievements under the Renewed European Agenda for Adult Learning*” (A felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program keretében elért eredmények) című, 2019. évi jelentés, amely áttekintést nyújt a 2011 és 2018 közötti időszakban elért eredményekről. A jelentés emellett meghatározza azokat az újonnan felmerülő témákat és prioritásokat, amelyeket a 2020 utáni időszakban érdemes lehet figyelembe venni, ideértve az irányítással, a képzési kínálattal és annak igénybevételeivel, a rugalmassággal és a hozzáféréssel, valamint a minőségbiztosítással kapcsolatos további munkát is;
10. a fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program (2020), amelynek 8. javasolt intézkedése, az „Életviteli készségek” értelmében a Bizottság és a tagállamok közösen dolgoznak majd a felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program új prioritásain az átfogó, minőségi és inkluzív felnőttoktatási rendszerek kiépítése érdekében;

11. a fenntartható versenyképességet, társadalmi méltányosságot és rezilienciát célzó szakképzésről szóló tanácsi ajánlás (2020) és a szakképzésről szóló osnabrücker nyilatkozat (2020), amelyek szorgalmazzák a szakképzés mint szakmai és életviteli szempontból egyaránt vonzó és színvonalas lehetőség továbbfejlesztését, valamint növelik a felnőtt lakosság körében az azzal kapcsolatos tudatosságot, hogy a tanulás egy egész életen át tartó törekvés;
12. az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről szóló tanácsi állásfoglalás, amely a 2030-ig terjedő időszakban (2021–2030) az egész életen át tartó tanulás inkluzív és holisztikus megközelítésének alkalmazásával képzel el az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködést, továbbá kimondja, hogy az egész életen át tartó tanulás az oktatás és képzés minden formáját és szintjét magában foglalja a kisgyermekkorú neveléstől és gondozástól kezdve a felnőttkori tanuláshoz, beleértve a szakképzést és a felsőoktatást is;

ÚGY ÍTÉLI MEG, HOGY:

13. az Európai Unió tagállamai a nemzeti, regionális és helyi igények, körülmények, politikák, stratégiák és hagyományok függvényében eltérő felnőttoktatási modellekkel rendelkeznek. A jelentések szerint a Covid19-világjárvány miatt a felnőttoktatásban, illetve a tanulási környezet jellegében bekövetkezett változások nyomán a felnőttoktatási gyakorlatok Európában még sokszínűbbé váltak²;

---

² Lásd például a következő kiadványokat: *Adult Learning and COVID-19: challenges and opportunities* (Felnőttoktatás és a Covid19: kihívások és lehetőségek, A felnőttoktatással foglalkozó „Oktatás és képzés 2020” munkacsoport, 2020), *Adult learning and education and COVID-19* (Felnőttkori tanulás, felnőttoktatás és a Covid19, UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2020), valamint *Adult Learning and COVID-19: How much informal and non-formal learning are workers missing?* (Felnőttkori tanulás és a Covid19: mennyi informális és nem formális tanulási lehetőségtől esnek el a munkavállalók?, OECD, 2021).

14. a 2020. évi Oktatási és Képzési Figyelő³ szerint alacsony a felnőttoktatásban való részvétel mértéke: az uniós átlagot nézve a 2019-es felmérést megelőző négy hétben a 25 és 64 év közötti felnőttek mindössze 10,8 %-a vett részt felnőttoktatásban (a nőknél 11,9 %, a férfiaknál 9,8 % volt az arány). Emellett az Eurostat 2020. évi adataiból az derül ki, hogy a Covid19-világjárvány előtti időszakhoz képest csökkent a felnőttoktatásban való részvétel: az uniós átlagot nézve a felmérést megelőző négy hétben a 25 és 64 év közötti felnőttek mindössze 9,2 %-a vett részt felnőttoktatásban (a nőknél 10 %, a férfiaknál 8,3 % volt az arány);
15. az Eurydice hálózat „Felnőttoktatás- és képzés Európában: a készségek elsajátítását megalapozó és képesítést biztosító inkluzív tanulási útvonalak kiépítése” (*Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications*) című, 2021. évi jelentése megállapítja, hogy az EU-ban ötből egy felnőtt nem végezte el a felső középfokú tanulmányokat, és az európai felnőtt lakosság jelentős része komoly hiányosságokkal küzd az írás-olvasási, számolási és/vagy digitális készségek terén. Ezenfelül az oktatásban és képzésben részt vevő felnőttek aránya országonként is eltérő; közös vonás azonban, hogy a felnőttek tanulási tevékenységeinek többsége nem formális keretek között zajlik;

MEGÁLLAPÍTTJA, HOGY:

16. az új tanulási kultúrának hangsúlyoznia kell az alapkészségek mindenki általi elsajátításának, valamint annak fontosságát, hogy életünk során folyamatosan újabb és újabb releváns ismereteket, készségeket és kompetenciákat szerezzünk valamennyi szinten, formális, nem formális és informális tanulási környezetben egyaránt. Az egész életen át tartó tanulás kiforrott szemléletével rendelkező személyek könnyebben tudnak alkalmazkodni az új körülményekhez, illetve könnyebben tudják elsajátítani azokat a készségeket, amelyekre a munkavállaláshoz, valamint a társadalomban való teljes körű részvételhez és személyes fejlődésükhöz szükségük van;

---

³ Oktatási és Képzési Figyelő, 2020. Tanítás és tanulás a digitális korban, SWD(2020) 234 final. Az adatok forrása: Eurostat, az EU munkaerő-felmérése (a tervek szerint 2022-ben módosulni fog a felmérés módszertana).

17. „A mindenki számára elérhető egész életen át tartó tanulás és mobilitás megvalósítása” elnevezésű stratégiai prioritás révén a felnőttoktatás kiemelt szerepet kap az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerében. E stratégiai prioritás megvalósítására minden eddiginél sürgetőbb szükség van egyrészt a Covid19-válságot követő helyreállítás kihívásai és a szükséges reziliencia, másrészt a változó munkaerőpiaci igények, a strukturális munkaerőhiány, a zöld és digitális átállás, valamint amiatt, hogy Európában tartósan magas a hiányos alapismeretekkel, - készségekkel és -kompetenciákkal rendelkező felnőttek aránya;
18. megoldást kell találni a felnőttoktatás ágazatok, szakpolitikai területek és jogi keretek mentén tapasztalható szétagoltságára. Valamennyi fél részvételével zajló párbeszédre van szükség ahhoz, hogy a felnőttoktatás megerősítését szolgáló olyan közös elképzelés alakulhasson ki, amely egyaránt figyelembe veszi a felnőttkori tanulás szociális dimenzióját és a foglalkoztathatóság szempontját. Mivel a felnőttoktatás az egyének, a munkáltatók és az állam számára is előnyökkel jár, az összes fél felelősségét és hozzájárulását el kell ismerni;
19. rendkívül fontos felhívni a munkáltatók figyelmét arra, hogy a felnőttkori tanulás javítja a munkafolyamatok minőségét és jobb eredményekkel szolgál, valamint erősíti a munkavállalók munkájuk iránti elköteleződését. Hozzájárul továbbá a termelékenység és a versenyképesség növeléséhez, a társadalmi befogadás és a nemek közötti egyenlőség megvalósításához, valamint fokozza a kreativitást, az innovációt és a vállalkozói készséget. Fontos tényező a munkáltatók arra való ösztönzésében, hogy tevékenyebben és folyamatosan támogassák a munkavállalók átképzését és továbbképzését, javítva ezzel foglalkoztathatóságukat és megkönnyítve számukra a munkaerőpiaci váltást. Lényeges tehát, hogy valamennyi munkahelyen kialakuljon a tanulás kultúrája, és hogy a munkahelyek tervezzenek és szervezzenek is tanulási lehetőségeket, amit ezért valamennyi érdekelt félnek elő kell mozdítania és támogatnia kell;
20. a felnőttkori tanulás ugyanakkor nem korlátozódhat csupán a munkával kapcsolatos készségek fejlesztésére. Ugyanilyen fontos felhívni a lakosság figyelmét arra is, hogy milyen jelentőséggel bír, illetve milyen előnyökkel jár az egész életen át tartó tanulásban való részvétel. A felnőttkori tanulást formális, nem formális és informális jellegű rugalmas tanulási útvonalak révén össze kell kapcsolni az oktatás és képzés valamennyi szintjével és típusával, ideértve a felsőoktatást is;

21. a felnőttkori tanulás szociodemográfiai háttérüktől és személyes körülményeiktől függetlenül javíthatja a felnőttek életkilátásait és munkalehetőségeit. A szakmai előmenetellel kapcsolatos egyéni felelősségvállalást az egész életen át tartó pályaorientáció és szakmai támogatás részének kell tekinteni. A felnőttkori tanulás ezenfelül elősegítheti az aktív polgári szerepvállalást és a közösségi tanulást is, továbbá hozzájárul az egyének személyes, társadalmi és szakmai fejlődéséhez és kiteljesedéséhez, valamint egészségéhez és jóllétéhez, saját jelenlegi és jövőbeli igényeiknek, képességeiknek és törekvéseiknek megfelelően. A felnőttoktatás kulcsszerepet játszik abban, hogy reagálni tudjunk az élet és a munka területén előttünk álló vagy a jövőben várható kihívásokra, illetve hogy meg tudjuk ragadni az ott kínálkozó lehetőségeket, fenntartható közösségeket építve ezáltal;
22. a demográfiai változások hatásai, valamint a zöld és digitális átállás olyan új megközelítéseket tesznek szükségessé, amelyek előmozdítják a felnőttek – köztük a tanulási tevékenységekben való részvételre kevésbé fogékony csoportok és a 65 évesnél idősebb korosztály – felnőttoktatásba való bekapcsolódását, támogatva ezzel teljes körű társadalmi beilleszkedésüket és részvételüket;

HANGSÚLYOZZA, HOGY:

23. a felnőttkori tanulás az ágazatok és az érdekelt felek közötti együttműködést magában foglaló holisztikus megközelítést, valamint hatékony európai, nemzeti, regionális és helyi szintű koordinációt igényel, amelynek során tiszteletben tartják az Európai Unión belül meglévő különféle felnőttoktatási modelleket, és maradéktalanul figyelembe veszik az egyes szakpolitikai szinteket megillető konkrét hatásköröket;

ENNÉLFOGVA EGYETÉRT AZZAL, HOGY:

24. a 2030-ig tartó időszakban a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) átfogó célja az lesz, hogy bővítse és javítsa a mindenki számára elérhető formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítását, népszerűsítését és igénybevételét;

25. a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) fő kiemelt területei biztosítják a felnőttkori tanulással kapcsolatos munka folytatását és e terület továbbfejlesztését az alább vázolt és az I. mellékletben részletesen ismertetett szempontok mentén:

- irányítás,
- az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek kínálata és igénybevétele,
- hozzáférhetőség és rugalmasság,
- minőség, méltányosság, befogadás és siker a felnőttoktatásban,
- a zöld és digitális átállás;

A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT ÉS A TAGÁLLAMOK NEMZETI KÖRÜLMÉNYEIT FIGYELEMBE VÉVE EGYETÉRT TOVÁBBÁ AZ ALÁBBI VÉGREHAJTÁSI ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSÁVAL:

26. *Nyitott koordinációs módszer (OMC)*: a 2030-ig tartó időszakban a tagállamok és a Bizottság szorosan együtt fognak működni annak érdekében, hogy áttekintsék a szakértői szinten végzett munkát, és – a nyitott koordinációs módszer segítségével, valamint saját illetékességi területükön belül nemzeti, regionális, illetve európai szinten felelősséget vállalva a folyamatért – értékeljék az eljárást és annak eredményeit. Ezt az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (2021–2030) részeként létrehozott, a felnőttoktatással foglalkozó munkacsoporttal, valamint a felnőttkori tanulás nemzeti koordinátorainak hálózatával egyeztetésben kell megvalósítani;

27. *Egymástól való tanulás*: az egymástól való tanulás a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) egyik kulcseleme, mivel lehetőséget ad arra, hogy azonosítsuk az egyes tagállamok bevált gyakorlatait és tanuljunk azokból. Az érdekelt felek közreműködésével zajló ilyen kölcsönös tanulásra többek között olyan eszközök segítségével kerül majd sor, mint a társaktól való tanulási tevékenységek, a partneri tanácsadás, a bevált eljárások és gyakorlatok cseréje, a konferenciák, a szemináriumok, a magas szintű fórumok és szakértői csoportok, valamint a tanulmányok és elemzések, a hálózatok (többek között a webalapú hálózatok) és az információterjesztés egyéb formái, továbbá az eredmények egyértelmű láthatóvá tétele;

28. *Hatékony irányítás*: a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (2021–2030) szerves részét képezi;
29. *A folyamat nyomon követése*: az uniós szintű célkitűzések⁴ megvalósítása terén elért előrelépés időszakos nyomon követése – amely a nemzetközileg összehasonlítható adatok szisztematikus gyűjtése és elemzése során alkalmazott (e dokumentum II. mellékletében ismertetett) uniós szintű mutatók alapján történik – nélkülözhetetlen hozzájárulást nyújt a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz anélkül, hogy további terheket róna a tagállamokra. Az éves nyomon követésre az Oktatási és Képzési Figyelő, valamint az európai szemeszter folyamata keretében (a felülvizsgált szociális eredménytábla révén) kerül majd sor, amelynek során a felnőttkori tanulás területén elfogadott összes uniós szintű cél elérése terén tett előrehaladást figyelemmel fogják kísérni. Az uniós szintű célok és mutatók nyomon követését és értékelését az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoporttal együttműködésben kell végezni, és 2023-ban felül kell vizsgálni;
30. *Tudásépítés és igazolt tényeken alapuló felnőttoktatási politika*: ahol csak lehetséges, nemzetközi, európai és nemzeti szinten egyaránt tovább kell fejleszteni a mélyreható adatelemzést és kutatást, mégpedig számos különféle eszközt igénybe véve, valamint támaszkodva az Eurostat, az Eurydice hálózat, a Cedefop, az Európai Képzési Alapítvány (ETF), az Eurofound, az OECD és egyéb szervezetek munkájának eredményeire. Az elemzésnek ki kell terjednie a kiszolgáltatók helyzetű felnőtt csoportok, valamint az oktatásba és képzésbe irányuló beruházások nyomon követésére, lehetőség szerint a munkáltatók és a helyi közösségek szintjén is. Az állásprofilok átalakulása és az óriási mértékű továbbképzési és átképzési erőfeszítések a készségekkel kapcsolatos megbízható és célzott információgyűjtést tesznek szükségessé annak érdekében, hogy fel tudjuk mérni a munkaerőpiacon a jövőben várható készségigényeket. Ez a munka támogatni fogja a felnőttek egész életen át tartó szakmai előmenetelét, és egyaránt megkönnyíti majd számukra a munkaerőpiacon, illetve a társadalomban végbemenő átmenetekhez való alkalmazkodást;

---

⁴ Ezek a célértékek uniós átlagértékek, amelyeket a tagállamoknak kollektíven kell teljesíteniük. Az e célok teljesítése terén elért eredményekről való – többek között adott esetben az európai szemeszter keretében történő – jelentéstétel során a Bizottságnak figyelembe kell vennie az egyes nemzeti rendszerek sajátosságait és a tagállami körülményeket. A tagállamoknak a saját körülményeiknek, prioritásaiknak és kihívásaiknak megfelelően teljes mértékben ki kell használniuk a rendelkezésre álló uniós támogatási lehetőségeket. E célkitűzések nem érintik az arról való döntéshozatalt, hogy a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU alapján rendelkezésre álló uniós támogatási eszközöket miként fogják végrehajtani.

31. *Együttműködés nemzetközi szervezetekkel*: fontos, hogy kibővítsük az együttműködést egyrészt az olyan szervezetekkel, mint az OECD (különösen a Nemzetközi Felnőttkompetencia-értékelési Program [PIAAC] eredményeinek felhasználása révén), az ENSZ (különös tekintettel az UNESCO-ra és az ILO-ra) és az Európa Tanács, másrészt pedig az érintett regionális vagy világszintű kezdeményezések keretében;
32. *Finanszírozás*: a felnőttkori tanulással kapcsolatos intézkedésekhez különböző forrásokból támogatott eszközök széles köre biztosít finanszírozást. A felnőttoktatást a projektekhez vagy programokhoz kapcsolódó támogatások helyett – lehetőség szerint és adott esetben, továbbá a szubszidiaritás elvével összhangban – folyamatos és rendszeres finanszírozással kell támogatni. A köz- és a magánszféra érdekelt szereplőinek közös felelősségén alapuló finanszírozási megközelítések alkalmazása elősegítheti a támogatási források számának, illetve összegének növelését;

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT FIGYELEMBE VÉVE ÉS A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEKNEK MEGFELELŐEN:

33. a 2021–2030-as időszakban erőfeszítéseiket az I. mellékletben ismertetett kiemelt területekre összpontosítsák, hozzájárulva ezzel adott esetben az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (2021–2030) végrehajtásához, valamint összhangban saját nemzeti, regionális és helyi sajátosságaikkal, körülményeikkel és jogszabályaikkal;
34. fokozzák a hatékony kapcsolattartást az érintett minisztériumok között, illetve az érdekelt felekkel, például a szociális partnerekkel, a vállalkozásokkal, a nem kormányzati és civil társadalmi szervezetekkel annak érdekében, hogy javuljon a koherencia a felnőttkori tanulásra vonatkozó szakpolitikák és a tágabb társadalmi-gazdasági szakpolitikák között. Ez az összkormányzati és többszereplős megközelítés tovább erősíthető a szakpolitikákat a gyakorlati megoldásokkal összekapcsoló hatékony nemzeti, regionális és helyi koordinációval;

35. minden szintre kiterjedő partnerségek kialakítása révén, egész életen át tartó pályaaorientációval és szakmai előmeneteli lehetőségek biztosításával támogassák a felnőttkori tanulást. E pályaaorientációt a minőségbiztosítás elveivel összhangban tájékoztatási intézkedésekkel, validációval és ismeretterjesztéssel kell kiegészíteni, hozzájárulva ezáltal a kompetenciafejlesztési pályákról szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához. Mindez biztosítani fogja, hogy a felnőttek saját igényeiknek megfelelően lehetőséget kapjanak alapkészségeik és kulcskompetenciáik fejlesztésére, és így megfelelő szinten elsajátíthassák a társadalom, illetve a munkaerőpiac által napjainkban elvárt készségeket;
36. a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló tanácsi ajánlás végrehajtása keretében lépjenek előre a valamennyi felnőtt számára rendelkezésre álló érvényesítési lehetőségek biztosítása terén, olyan második esélyt nyújtó tanulási lehetőségeket kínálva ezáltal, amelyek teljes vagy részleges képesítés megszerzéséhez vezethetnek;
37. mind az általános, mind pedig a szakképzés terén biztosított rugalmas tanulási útvonalak révén támogassák a felnőttoktatási lehetőségek kibővítését a középfokú és a felsőoktatás szintjén, például esti oktatás, részidős képzés, távoktatás és vegyes tanulás formájában, valamint tegyék lehetővé a felnőtt tanulók számára, hogy a) a legalább az EKKR 4. szintjének megfelelő képesítéseket szerezzenek, illetve b) a kompetenciáik naprakésszé tételét, bővítését és elmélyítését célzó rövid tanfolyamokat végezzenek;
38. javítsák a felnőttképzésben részt vevő tanárok és oktatók⁵ foglalkozási státuszát, és támogassák e munkakörök professzionalizálását, továbbá az innovatív megközelítések (például vegyes tanulás, online, hibrid és távoktatás stb.) és erőforrások (IKT-infrastruktúra és -eszközök) alkalmazásának támogatása révén nyújtsanak számukra jobb alap- és továbbképzési, valamint szakmai továbbképzési lehetőségeket;

---

⁵ Ezen állásfoglalásban a tanár kifejezés arra a személyre vonatkozik, akit a nemzeti jog és gyakorlat tanári (vagy azzal egyenértékű) státusszal rendelkező személyként minősít, az oktató kifejezés pedig minden olyan személyre, aki egy vagy több (elméleti vagy gyakorlati) képzési funkcióhoz kapcsolódó tevékenységet lát el akár oktatási vagy képzési intézményben, akár munkahelyen. E fogalmak kiterjednek az alsó és középfokú oktatásban, valamint a felsőoktatásban dolgozó tanárookra, a szakmai alap- és továbbképzésben dolgozó tanárookra és oktatókra, továbbá a kisgyermekkorú nevelésben és gondozásban, valamint a felnőttoktatásban dolgozó szakemberekre, a jövő európai tanáraitól és oktatóiról szóló tanácsi következtetésekkel (HL C 193., 2020.6.9., 11. o.) összhangban.

39. adott esetben támogassák az oktatási, képzési és tanulási folyamatok magas színvonalú és befogadáson alapuló digitalizálását szervezeti és egyéni szinten egyaránt. Ezenfelül biztosítsanak segítségnyújtást, oktatást és képzést a felnőtt tanulók részére ahhoz, hogy megtanulják szélesebb körben és hatékonyabban alkalmazni a digitális eszközöket, figyelembe véve a digitális szakadékok, a nemek közötti digitális szakadékok is ideértve;
40. törekedjenek olyan egyszerű, rugalmas és átfogó mechanizmusok kidolgozására, amelyekkel a vállalatok, illetve a magánszemélyek növelni tudják a tudatosságot a társadalom tagjainak körében és szemléletváltásra tudják ösztönözni őket, mégpedig az egész életen át tartó tanulás koncepcióját alapul véve, amely hangsúlyozza a folyamatos ismeretszerzés, valamint készség- és kompetenciafejlesztés szükségességét;
41. a felnőttek tanulási tevékenységekben való részvételének előmozdítása céljából támogassák az egész életen át tartó tanulást olyan különböző eszközök alkalmazása révén, mint például az EPALE, a felnőttkori tanulás elektronikus európai platformja (pl. a felnőttoktatási szakemberek, köztük a felnőttképzésben dolgozó tanárok és oktatók, a pályaaorientációs munkatársak és a támogató személyzet, a kutatók és a tudományos szakemberek, valamint a döntéshozók támogatása);
42. mozdítsák elő a felnőtt tanulók és a felnőttoktatásban dolgozók tanulási célú mobilitását, valamint a határokon átnyúló együttműködést többek között az Erasmus+ program, az uniós kohéziós politikai alapok és adott esetben egyéb eszközök keretében;
43. tegyenek további erőfeszítéseket a tanulás valamennyi típusa előtt álló akadályok és korlátok felszámolására, ideértve a mobilitással, a hozzáférhetőséggel, a nemek közötti egyenlőség hiányával, a pályaaorientációval, a tájékoztatással, a hallgatói szolgáltatásokkal és a korábbi tanulási tevékenységek tanulási eredményként való elismerésével kapcsolatos problémákat is;
44. tökéletesítsék a minőségbiztosítási mechanizmusokat többek között a programok, az eljárások, a végrehajtó szervezetek, a felnőttképzésben dolgozó tanárok és oktatók, valamint a tanácsadási tevékenységek tekintetében végzett belső és külső minőségbiztosítás előmozdítása, továbbá például a pályakövetés keretében gyűjtött információk felhasználásán alapuló adatgyűjtési módszerek kidolgozása révén;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÉVEL ÖSSZHANGBAN ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK MEGFELELŐEN:

45. támogassa a tagállamokat a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programnak (2021–2030), valamint annak az I. mellékletben ismertetett kiemelt területeinek a végrehajtásában, valamint a holisztikus, összkormányzati megközelítést alkalmazó nemzeti készségfejlesztési stratégiák esetleges kidolgozásában;
46. biztosítsa a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programmal (2021–2030) összhangban tett uniós szakpolitikai kezdeményezések egymást kiegészítő jellegét és koherenciáját;
47. alakítson ki szoros kapcsolatot a tagállamokkal annak biztosítása érdekében, hogy az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021-2030) szóló tanácsi állásfoglalásnak megfelelően rugalmas és hatékony irányítási struktúra álljon rendelkezésre, amely magában foglalja különösen a felnőttoktatással foglalkozó munkacsoportot, a felnőttkori tanulás nemzeti koordinátorainak hálózatát, a társaktól való tanulási tevékenységeket és egyéb hálózatépítési tevékenységeket;
48. munkájuk finanszírozásával támogassa a felnőttkori tanulás nemzeti koordinátorait a tagállamok között, valamint a Bizottsággal folytatott, a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) végrehajtására irányuló együttműködés megkönnyítése érdekében;
49. bővítse az Európában folyó felnőttkori tanulással kapcsolatos tudásanyagot a felnőttkori tanulás kérdéseinek elemzése szempontjából releváns tanulmányokkal és kutatásokkal, többek között az Eurydice, a Cedefop és az ETF révén, valamint más érintett hálózatokkal és intézményekkel együttműködésben, teljes mértékben kihasználva információs és kutatási kapacitásaikat anélkül, hogy a tagállamokra további terhek hárulnának. A 65 év feletti korcsoportra is figyelmet kell fordítani, mégpedig a felnőttoktatásban való részvételükre vonatkozó összehasonlító bizonyítékok és adatok kidolgozása révén;

50. folytassa és fokozza az együttműködést az érintett nemzetközi szervezetekkel, például az OECD-vel, az ENSZ-szel (különösen az UNESCO-val és az ILO-val) és az Európa Tanáccsal, valamint az olyan releváns regionális vagy világméretű kezdeményezésekkel, mint például a Nyugat-Balkánra irányuló tevékenységek, a keleti partnerség stb.;
51. biztosítson a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) végrehajtásának támogatására rendelkezésre álló európai szintű forrásokat olyan releváns uniós programok, források és eszközök segítségével, mint az Erasmus+, az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, az Igazságos Átmenet Alap, az InvestEU, a technikai támogatási eszköz stb.;
52. terjesszen elő szisztematikus áttekintést és ütemtervet azokról a folyamatban lévő és tervezett szakpolitikákról, együttműködési eszközökről, finanszírozási eszközökről, kezdeményezésekről és célzott uniós szintű pályázati felhívásokról – többek között a kompetenciafejlesztési pályákról, az Erasmus+ programról és az európai szemeszterről –, amelyek hozzájárulnak a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) megvalósításához, és az említett áttekintésről és ütemtervről rendszeresen számoljon be a Tanácsnak;
53. az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (2021–2030) részeként számoljon be a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) végrehajtásáról a felnőttkori tanulással foglalkozó nemzeti koordinátorok, a felnőttoktatással foglalkozó munkacsoport, valamint az oktatási és kutatási szakértők munkájára építve;

54. tegye lehetővé az EPALÉ továbbfejlesztését és végrehajtását, amely platform a kollégák közötti cserekapcsolatok, blogbejegyzések, fórumok és hálózatépítés révén, valamint a felnőttkori tanulás valamennyi vonatkozásáról magas színvonalú, pontos és releváns tájékoztatást nyújtva támogatja és megerősíti a felnőttoktatásban részt vevő szakembereket;
55. támogassa a tagállamokat – többek között finanszírozás útján – a kutatási ciklusokban való rendszeres részvételükben annak érdekében, hogy összehasonlítható adatok álljanak rendelkezésre a felnőttek készségeinek területén elért előrehaladásukról (OECD-felmérés a felnőttek készségeiről [PIAAC], felnőttoktatási felmérés, munkaerő-felmérés).

A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy – adott esetben a Bizottság támogatásával – sajátos körülményeiket is szem előtt tartva, valamint a nemzeti prioritásaikkal összhangban összpontosítsanak az alább leírt területekre.

1. kiemelt terület – Irányítás

- a) A kormányok, a regionális és helyi hatóságok, az oktatási és képzésszolgáltatók, a vállalatok, a szociális partnerek, az állami foglalkoztatási és a szociális szolgálatok, valamint a civil társadalom közötti partnerségek elengedhetetlenek, és szorosan kapcsolódnak valamennyi érintett fél megosztott felelősségéhez. Ez a felelősség kiterjed többek között az olyan feladatokra, mint az oktatási és képzési igények elemzése és a felnőttek előtt álló tanulási lehetőségek fejlesztése, az összes érdekelt fél bevonásának és együttműködésének optimalizálása, a figyelemfelkeltés és a tájékoztatás, valamint a szolgáltatók és a vállalatok számára biztosított kellő iránymutatás és tanácsadás támogatása.
- b) A felnőttoktatási szükségletekkel kapcsolatos együttműködés általános feltételeinek megerősítése, azaz törekvés arra, hogy kialakuljon a felnőttkori tanulás átfogó megközelítése, amely kiterjed a felnőttoktatás és -képzés minden típusára, formájára és szintjére, valamint a tanulási lehetőségek egyéb releváns formáira, továbbá meghatározza valamennyi érintett ágazat szerepét. E szemlélet jegyében helyénvaló az ágazatokon átnyúló felügyelet, valamint a szakpolitikai koherenciához vezető minisztérium- és ágazatközi partnerségek biztosítása. Ez a megközelítés az egész életen át tartó tanulás részeként olyan felnőttoktatási stratégiákat és nemzeti készségfejlesztési stratégiákat eredményezhet, amelyek kutatáson, tényeken és adatokon alapulnak.
- c) A nemzeti, regionális és helyi szintű érdekelt felek közötti együttműködésnek és partnerségnek ki kell elégítenie a felnőtt tanulók és a munkáltatók igényeit, ideértve – amennyiben lehetséges, és a nemzeti körülményeknek megfelelően – a felnőttoktatási kezdeményezések hatékony és eredményes finanszírozását is.

2. kiemelt terület – Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek kínálata és igénybevétele

- a) Rendkívül fontos felhívni a felnőttek figyelmét arra, hogy a tanulás egész életen át tartó tevékenység, amelyet érdemes az egyén élete során rendszeres időközönként folytatni.
- b) A felnőttkori tanulásnak személyre szabottabbnak kellene lennie: hatékony, az egész életet végigkísérő pályorientációs rendszerekkel és tájékoztatási tevékenységekkel, valamint a korábbi tanulmányok érvényesítésére szolgáló integrált rendszerekkel kell ösztönözni és támogatni.
- c) Az egész életen át tartó pályorientáció és a felnőttkori tanulás tervezésének támogatása érdekében a meglévő készségigény-előrejelző rendszereket (a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés) valamennyi érdekelt fél számára elérhetővé kell tenni.
- d) Adott esetben a pénzügyi ösztönzőknek, adókedvezményeknek és egyéb szociális juttatásoknak, illetve munkáltatói szintű kompenzációs intézkedéseknek a felnőttkori tanulásra vonatkozó politikák végrehajtásába történő beépítése várhatóan erősíteni fogja a munkáltatók felnőttkori tanulás iránti elkötelezettségét.
- e) A fenntartható állami finanszírozást a felnőttkori tanulás valamennyi típusa, formája és szintje tekintetében egyéb, különféle (európai, nemzeti, regionális, helyi, munkáltatói, egyéni) szintű finanszírozással is ki kell egészíteni. Kulcsfontosságú a források hatékony elosztása és felhasználása, amelyet hozzá kell igazítani az egyéni tanulási igényekhez. Ebben fontos szerepet játszik a kiadások nyomon követése.

3. kiemelt terület – Hozzáférhetőség és rugalmasság

- a) A felnőttkori tanuláshoz rugalmasnak kell lennie az idő, a hely, az erőforrások, a tanulásszervezés formái és a végrehajtás szempontjából, és különféle megközelítéseket és intézkedéseket kell magában foglalnia a tanulásban való részvétel, befogadás és motiváltság növelése érdekében. Lehetővé kell tennie nemcsak a formális oktatás és képzés különböző szintjeire, hanem az átképzésre és továbbképzésre irányuló egyéb – többek között nem formális – programokra való beiratkozást is, a tanulás szélesebb körű értelmezése mentén. A családi, magánéleti és munkahelyi feladataik megfelelő ellátását lehetővé tevő rugalmasság elengedhetetlen ahhoz, hogy a felnőttek minél többen és minél tovább vegyenek részt a tanulásban. A felnőttoktatásnak magas színvonalú programokat kell biztosítania, függetlenül attól, hogy magán- vagy állami finanszírozásból történik-e.
- b) A felnőttoktatás keretében biztosított oktatási és képzési programoknak az egyes tanulók előzetes tudására, készségeire és kompetenciáira, tapasztalataira, preferenciáira és sajátosságaira kell épülniük, igényeik és esetleges önértékelési eredményeik alapján, és különös figyelmet kell fordítaniuk a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokra. Az oktatásnak és tanulásnak az a megközelítése, amely a felnőtteket izlésük, kívánságaik és igényeik kifejezésére ösztönzi, alapvetően inkluzív, valamint a felnőtteket önmaguk képzésére és folyamatos javulásra sarkallja, miközben lehetőségeket kínál a személyes és a szakmai fejlődésre, a közösségi tanulásra, az intergenerációs tanulásra és egyéb társadalmi szempontok érvényesítésére.

- c) A felnőttoktatásnak továbbá elő kell segítenie a tudás, a készségek és a kompetenciák elsajátítását és megerősítését is, ezáltal pedig hozzá kell járulnia a befogadóbb társadalmak biztosításához, valamint – az egyedi körülmények és a társadalmi-gazdasági háttér függvényében – az esélyegyenlőség garantálásához, különös figyelmet fordítva a kiszolgáltatott helyzetű csoportokra.
- d) Mérlegelni kell pénzügyi és egyéb támogatási intézkedések, valamint a tanulókat támogató konkrét intézkedések bevezetését. Ilyenek lehetnek például az olyan pénzügyi ösztönzők, mint a kölcsönök, a támogatások és az adókedvezmények.
- e) A mikrotanúsítványok koncepciójának és alkalmazásának feltérképezése rugalmasabb és modulárisabb tanulási módozatok biztosításával és inkluzívabb tanulási pályákat kínálva segítheti a tanulási lehetőségek kibővítését és az egész életen át tartó tanulás szerepének megerősítését.

4. kiemelt terület – Minőség, méltányosság, befogadás és siker a felnőttoktatásban

Professzionizálás:

- a) Szükség van a felnőttképzésben dolgozó tanárok és oktatók, köztük a gyakorló szakemberek (pl. mentorok, tutorok) és egyéb, támogató tevékenységekben részt vevő szakemberek professzionizálására és kapacitásépítésére: utóbbi tevékenységek közé tartozik a felnőttkori tanulással kapcsolatos tanácsadás, érvényesítés, tájékoztatás, tudatosságnövelés, vezetés és irányítás. Hozzáadott értéket jelenthet a felnőttoktatásban részt vevő szakemberek kulcskompetenciáinak meghatározása és érvényesítése.
- b) A felnőttkori tanulás professzionizálása lényeges tényező az így nyújtott oktatás és képzés minősége szempontjából (a felnőtt tanulóknak például a tárgyi tudáson felül szociális és digitális készségeket is el kell sajátítaniuk, ehhez pedig eltérő/testreszabott oktatási megközelítés szükséges). A felnőttképzésben dolgozó tanárokat és oktatókat támogatni kell a kompetenciaalapú oktatás és tanulás alkalmazásában, többek között tanácsadók és a társaktól való tanulási tevékenységek révén.
- c) A felnőttoktatási szolgáltatók és a tanulási lehetőségeket kínáló egyéb partnerek jól kiépített hálózata és partnersége biztosíthatja, hogy a felnőttkori tanulás hozzáférhetőbbé váljon és kevésbé szabjon neki gátat a pénz és az idő hiánya.

Mobilitás:

- d) A felnőtt tanulók, a felnőttképzésben dolgozó tanárok és oktatók, valamint a felnőttoktatásban érdekelt egyéb szereplők mobilitását – mint az európai együttműködés kulcselemét és a felnőttkori tanulás minőségének javítására, valamint az Európai Unión belüli többnyelvűség előmozdítására szolgáló eszközt – tovább kell bővíteni. További erőfeszítéseket kell tenni a tanulási és az oktatási célú mobilitás valamennyi típusa előtt álló akadályok és gátak felszámolására, ideértve a hozzáféréssel, az iránymutatással, a hallgatói szolgáltatásokkal és a tanulási eredmények elismerésével kapcsolatos kérdéseket.
- e) Ki kell használni – esetleg az ESZA+-forrásokból való finanszírozással kiegészítve – az Erasmus+ programot, amely számos új lehetőséget nyújt az Unión belüli és azon kívüli mobilitás fokozására, valamint a határokon átnyúló együttműködés megerősítésére.

Befogadás:

- f) A felnőttkori tanulás fontos szerepet játszik a nemek közötti egyenlőség és a különböző korcsoportok, kultúrák és a különböző háttérű emberek közötti szolidaritás előmozdításában, valamint a demokratikus polgárság erősítésében és az EU alapvető értékeinek érvényesítésében: ebben az összefüggésben különös figyelmet érdemelnek a kiszolgáltatott helyzetű csoportok.
- g) Az oktatásban és képzésben a felnőttoktatásra szánt források kiegyensúlyozott elosztására van szükség. Mérlegelni kell a megosztott felelősségvállaláson és határozott állami kötelezettségvállaláson alapuló finanszírozási modellek létrehozását, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, fogyatékossgal élő, illetve egyéb, esetlegesen kirekesztéshez vezető tényezőknek kitett felnőttek célcsoportjaira.

- h) Olyan ösztönzőket kell fontolóra venni, amelyek segítségével felszámolhatók mindazok az akadályok – például a tanulásra fordítható idő hiánya, az alacsony színvonalú alap-, illetve szakmai készségek, a hozzáférhetőség hiánya, a motiváció alacsony szintje és a tanulásához való negatív hozzáállás –, amelyek gátolják, hogy valamennyi célcsoport részt vegyen a felnőttoktatásban. Rendkívül fontos a releváns érdekelt felekkel való együttműködés annak érdekében, hogy sikerüljön elérni a társadalomtól elfordult felnőttek és egyes konkrét célcsoportok visszatérését a tanulásához.
- i) Az intergenerációs tanulás – a 65 év feletti korcsoportját is beleértve – hatékonyan előmozdíthatja a résztvevők jóllétét, valamint az aktív, független és egészséges időskort.

Minőségbiztosítás:

- j) A felnőttoktatási és -képzési szolgáltatók és partnereik rendszerszintű minőségbiztosítását adott esetben tovább kell erősíteni.
- k) A felnőttoktatás eredményeinek nyomon követése növelheti a minőségbiztosítás hatékonyságát.
- l) Az oktatásnak és képzésnek tanulóközpontúbbnak kell lennie, valamint rövid távú tanulási tapasztalatok útján biztosíthatná egyes célzott kompetenciák elsajátítását vagy frissítését.
- m) A nyomon követés, az értékelés és a minőségbiztosítás módszereinek folyamatos fejlesztése alapvető fontosságú a tanulási eredmények kiértékelésének és a haladás perspektívájának biztosításához.
- n) A felnőttkori tanulás minőségének támogatása érdekében a nemzeti és regionális rendszereknek vagy modelleknek – amelyek kiterjednek a korábbi tanulmányok érvényesítésére és elismerésére is – a belső és külső minőségbiztosítás kialakítására és megvalósítására kell irányulniuk.

5. kiemelt terület: Zöld és digitális átállás

- a) A kettős (azaz a digitális és a zöld) átállás hajtóerőként támogatja a tanulási pályákkal és az új oktatási és képzési megközelítésekkel – köztük a tanulási környezetekkel – kapcsolatos innovációkat. Ezeknek az innovációknak biztosítaniuk kell a felnőttoktatás különböző formái és szintjei közötti átjárhatóságot és rugalmasságot. A digitális és a zöld átállás minden nemzedéktől megköveteli a szükséges zöld és digitális készségek kifejlesztését (azaz a digitális médiaműveltség és a környezettudatosság növelését) annak érdekében, hogy proaktívan dolgozhassanak és élhessenek a digitális környezetben. A digitális (vegyes, hibrid stb.) tanulás megköveteli továbbá a felnőttképzésben dolgozó tanárok és oktatók szakmai továbbképzését és a digitális eszközök használatának támogatását, valamint a tananyagok, megközelítések és erőforrások adaptálását.
- b) Ki kell dolgozni azokat a megközelítéseket, amelyek a felnőttoktatásba beépítik a fenntartható fejlődés szempontjait: ide tartozik a környezettel kapcsolatos attitűdök kezelése, a megfelelő gondolkodásmódok kialakítása, a tudatosság növelése, valamint a képzés fejlesztésére irányuló konkrét lépések mérlegelése. Az ismereteknek, készségeknek és kompetenciáknak a felnőttoktatás keretében való elsajátítása az ökológiai átalakulási folyamat fontos elemét kell, hogy képezze. A zöld – azaz az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságban és társadalomban szükséges – készségeket mind a társadalom egészében, mind a munkaerőpiacon (minden ágazatban és minden szinten) megkövetelik majd, mivel egyrészt a kialakulóban lévő gazdasági tevékenységek új (vagy megújított) foglalkozásokat hoznak létre, másrészt e készségek a fenntartható életmódhoz is szükségesek.
- c) A tanulási környezetek megnyitásához nyújtott további támogatás fel fogja gyorsítani a digitális transzformációt, illetve javítani fogja a már meglévő infrastruktúrát/kezdeményezéseket, például a befogadó, digitális és fenntartható társadalmak és a tanulást kínáló munkahelyek előmozdítása révén. Ezeknek a környezeteknek életkortól függetlenül javítaniuk kell a felnőtt tanulók digitális anyagokhoz való egyenlő hozzáférését, valamint támogatniuk kell a digitális technológiák biztonságos használatát. A közjót szolgáló tanulási platformokat úgy kell kialakítani, hogy a résztvevőknek motivációs támogatást, szakmai mentorálást, iránymutatást és tanácsadást nyújtsanak.

UNIÓS SZINTŰ CÉLÉRTÉKEK ÉS MUTATÓK – A felnőttoktatás európai átlagteljesítményének nyomon követése

A felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programban (2021–2030) meghatározott stratégiai prioritásokat a felnőttoktatás terén elérendő európai átlagteljesítményre vonatkozó referenciaszintekkel (a továbbiakban: uniós szintű célértékek) és mutatókkal kell támogatni, amelyek lehetővé teszik az elért eredmények nyomon követését és a kihívások meghatározását, valamint a nemzetközileg összehasonlítható adatok szisztematikus gyűjtése, elemzése és kutatása révén hozzájárulnak a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz. Kizárólag összevethető és megbízható adatokon alapulhatnak, és meghatározásuknál figyelembe kell venni az egyes tagállamok eltérő helyzetét.

1. **Uniós szintű célértékek**⁶

Felnőttek tanulási tevékenységekben való részvétele

2025-re azon 25–64 éves felnőttek arányának, akik a megelőző 12 hónapban tanulási tevékenységben vettek részt, el kell érnie legalább a 47 %-ot⁷.

2030-ra azon 25–64 éves felnőttek arányának, akik a megelőző 12 hónapban tanulási tevékenységben vettek részt, el kell érnie legalább a 60 %-ot.

---

⁶ A 2025-re vonatkozó célértéket a Tanács az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló állásfoglalásában hagyta jóvá. A 2030-ra vonatkozó célértéket a tagállamok állam- és kormányfői a Portói Nyilatkozatban üdvözölték, az Európai Tanács pedig a 2021. június 24–25-i következtetéseiben méltatta.

⁷ Adatgyűjtés forrása 2022-től kezdve: Eurostat, az EU munkaerő-felmérése. Mivel a tervek szerint 2022-től a felnőttoktatási felmérés helyett az EU munkaerő-felmérése képezi majd az adatforrást, a célértéket az új adatforrás tapasztalatai alapján 2023-ban meg kell erősíteni. A Bizottság – az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoporttal együttműködve –, a felnőttoktatási felmérés és a munkaerő-felmérés 2023-as eredményeinek összehasonlítása alapján értékeli majd e változások hatását, és mérlegelni fogja a munkaerő-felmérés módszertanának vagy a célérték szintjének esetleges módosításait. A Tanács ezen értékelés alapján fog dönteni a célszint esetleges kiigazításáról.

2. Uniós szintű mutatók

- a) Alacsonyan képzett felnőttek tanulási tevékenységekben való részvétele⁸
  - b) Friss tanulási tapasztalattal rendelkező munkanélküli felnőttek⁹
  - c) Legalább alapvető digitális készségekkel rendelkező felnőttek¹⁰
-

-
- ⁸ A mutató meghatározása és forrásai hasonlóak, mint a felnőttek tanulásban való részvételére vonatkozó mutató esetén. A fő különbség az, hogy az alacsonyan képzett felnőttekre összpontosít, azaz azokra a felnőttekre, akik legfeljebb alacsonyabb középfokú (vagy az alatti) végzettséget szereztek legmagasabb formális iskolai végzettségként. Így a mutató azoknak az alacsonyan képzett felnőtteknek az arányát méri, akik arról számoltak be, hogy 12 hónap alatt részt vettek formális vagy nem formális oktatásban és képzésben.
- ⁹ Az adatok az EU munkaerő-felméréséből érhetők el. A „friss tanulási tapasztalat” a formális vagy nem formális oktatásban és képzésben az elmúlt 4 hét során való részvételre utal.
- ¹⁰ E mutató adatforrása az IKT háztartásokban és egyének által történő használatáról szóló uniós közösségi felmérés.

A felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési program (2021–2030) szempontjából releváns háttérdokumentumok:

Európai Tanács

1. Az Európai Tanács 2021. június 24–25-i következtetései (EUCO 7/21)
2. A 2019–2024-es időszakra szóló új stratégiai menetrend (az Európai Tanács által 2019. június 20-án elfogadva)
3. Az Európai Tanács 2017. december 14-i következtetései (EUCO 19/1/17 REV 1)

Az Európai Unió Tanácsa

4. A Tanács következtetései az oktatás és képzés területén a mindenki számára elérhető oktatási siker előmozdítását célzó méltányosságról és befogadásról, HL C 221., 2021.6.10., 3. o.
5. A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030), HL C 66., 2021.2.26., 1. o.
6. A Tanács ajánlása a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről, HL C 417., 2020.12.2., 1. o.
7. A Tanács ajánlása az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában és az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlás felváltásáról, HL C 372., 2020.11.4., 1. o.

8. A Tanács következtetései a jövő európai tanáiról és oktatóiról, HL C 193., 2020.6.9., 11. o.
9. A Tanács következtetései – Az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos szakpolitikák kulcsfontosságú szerepe abban, hogy az inkluzív és fenntartható növekedés érdekében a társadalmak képesek legyenek kezelni a technológiai és a zöld átalakulást, HL C 389., 2019.11.18., 12. o.
10. A Tanács következtetései a „kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára” tárgyú tanácsi ajánlás végrehajtásáról, HL C 189., 2019.6.5., 23. o.
11. Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia, HL C 456., 2018.12.18., 1. o.
12. A Tanács ajánlása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról, HL C 189., 2018.6.4., 1. o.
13. A Tanács ajánlása a kompetenciafejlesztési pályákról: Új lehetőségek felnőttek számára, HL C 484., 2016.12.24., 1. o.
14. A Tanács ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről, HL C 398., 2012.12.22., 1. o.
15. A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programról, HL C 372., 2011.12.20., 1. o.

Nyilatkozatok

16. Portói Nyilatkozat (2021. május 8.)
17. Osnabrücki nyilatkozat a szakképzésnek a helyreállítás és a digitális és zöld gazdaságra való méltányos átállás támogatásában betöltött szerepéről (2020. november 30.)

Európai Bizottság

18. Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására (COM(2021) 102 final)
19. Zöld könyv az idősödésről. A generációk közötti szolidaritás és felelősség előmozdítása (COM(2021) 50 final)
20. Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027. Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően (COM(2020) 624 final)
21. A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program (COM(2020) 274 final)
22. Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia (COM(2020) 152 final)
23. Az európai zöld megállapodás (COM(2019) 640 final)